

Aan

[Redacted] Uitvoeringsbeleid

[Redacted]

DGBD/UHB

Inlichtingen

[Redacted]

T

F

[Redacted]@minfin.nl

www.minfin.nl

Datum

4 september 2019

Auteur

[Redacted]

memo

Kwijtschelding toeslagen: stand van zaken

J&V heeft gevraagd om een uitvoeringstoets te doen op een wetsvoorstel dat (o.a.) ziet op een algemene kwijtscheldingsbepaling in de Awb.¹ Het voorstel is bedoeld om bestuursorganen ruimte te bieden om hun schuldenaren tegemoet te komen als de invorderingsmaatregelen 'onevenredig' zijn; een en ander in het kader van de bestrijding van schulden. Het is de bedoeling dat deze kwijtschelding slechts in uitzonderingsgevallen wordt toegekend.² Het is dus geenszins de bedoeling dat het voorstel wordt gebruikt als generaal pardon (bijvoorbeeld in het kader van de CAF11 problematiek).

Het voorstel heeft alleen impact op Toeslagen; voor Belastingen is er al een wettelijk kader dat kwijtschelding regelt. Toeslagen kent zo'n wettelijk voorschrift nog niet.

Kwijtschelding: geregeld in de toekomst

Met de inwerkingtreding van Stroomlijnen³ gaat het hele invorderingsregime op de schop, en wordt onder andere de formele kwijtschelding van toeslagschulden geregeld. De invoering van deze wetgeving is voorzien na 2021. Het moment van invoering is afhankelijk van de voortgang van de lopende rationalisatie van de invorderingssystemen (uitfaseren ETM). De bijbehorende wettelijke bepalingen staan in het Staatsblad en treden bij koninklijk besluit in werking als de systemen daar klaar voor zijn.

Uitvoeringstoets

Uit de (nog niet afgeronde) uitvoeringstoets blijkt het volgende:

- Belanghebbenden met een toeslagschuld kunnen een beroep doen op de bepaling, ongeacht het feit dat het voorstel niet als generaal pardon bedoeld is. Ingeschat is dat de behandeling van verzoeken om kwijtschelding incidenteel 14 fte en structureel 11 fte kost (op F-niveau).
- Als voor toeslagen in kwijtschelding moet worden voorzien, betekent dat het inrichten van een nieuw proces: nieuwe brieven, nieuwe communicatiestroom (berichtenverkeer) tussen de "oude" INL en oude COA, het aanpassen van de verrekenmodule, nieuwe aanvraagprocedures, etcetera.
- Het portfolio I&B zit tot 2022 vol.

¹ De overige voorstellen hebben geen gevolgen voor de Belastingdienst of Toeslagen.

² De beperkte reikwijdte wordt beschreven in de Memorie van Toelichting.

³ Wetgeving Stroomlijnen Invorderingsregelgeving belastingen en toeslagen (Kamerstukken II 2016/17, nr. 34 554).

- Het voorstel maakt inbreuk op bestaande prioriteiten als het uitfasen van ETM en de vordering artikel 19. Ook voor een politiek gevoelig dossier als de vereenvoudiging beslagvrije voet moeten nog bouwwerkzaamheden worden verricht.

De automatiseringskosten voor het inrichten van een kwijtscheldingsproces voor toeslagen zijn in verband met deze prioritering (nog?) niet berekend.

Voorlopige conclusie uitvoeringstoets

Met Stroomlijnen (voorzien na 2021) wordt voorzien in een zelfstandige wettelijke grondslag kwijtschelding voor toeslagen. Tot die tijd is er geen ruimte om de systemen aan te passen en daarnaast is de geschatte benodigde capaciteit is niet beschikbaar (onuitvoerbaar).

Tot de inwerkingtreding van Stroomlijnen zou de huidige praktijk voor toeslagschulden gehandhaafd moeten blijven: niet verder bemoeilijken. Die werkwijze houdt in dat na een betalingsregeling van 24 maanden, of als wordt geconstateerd dat er geen betalingscapaciteit is, geen invorderingsmaatregelen worden getroffen. Wel worden eventuele incidentele na te betalen toeslagen en teruggaven IB gedurende 3 jaar verrekenend met de nog openstaande schuld.

Hoe verder?

Kwijtschelding kan op basis van dit artikel niet breed aan de orde zijn, maar de conclusie dat toeslagschulden niet worden kwijtgescholden, komt het imago van de Belastingdienst niet ten goede; zeker niet in breder perspectief van het CAF-dossier.

Eventueel kan worden verzocht om uitstel van de inwerkingtreding van deze bepaling (tot na Stroomlijnen) voor zover het geldschulden betreft die ingevolge de Awir zijn ontstaan (conform de paragraaf Kwijtschelding: geregeld in de toekomst). Ook dan blijft er een risico op imagoschade bestaan. De Belastingdienst kan door de buitenwereld als onsympathiek, weinig oplossingsgericht en star worden gezien. Gezien het gebrek aan nuance in het CAF-dossier lijkt dat niet ondenkbaar.

Idealiter treedt dit wetsvoorstel tegelijk in werking met de wetgeving voor Stroomlijnen. Dan gaat het hele invorderingsregime op de schop en wordt onder andere de formele kwijtschelding van toeslagschulden geregeld. Het lijkt niet zinvol om voor die tijd een functionaliteit te bouwen die straks overbodig wordt. Hoewel J&V in het algemeen niet heel snel is met wijzigingen in de Awb, kunnen we er niet zonder meer vanuit gaan dat het voorstel pas in 2022 in werking treedt. Het is niet duidelijk of andere bestuursorganen ook op uitvoeringsproblemen stuiten.

Bestuurlijk overleg over de (on)mogelijkheden en risico's van dit voorstel lijkt gewenst. Er moeten lastige keuzes gemaakt worden.